



Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**



Co-funded by
the European Union



STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS



Erasmus+
Jean Monnet Modules



Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне **“Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.



Co-funded by
the European Union



STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS



Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

4. Шевченко Ю. М., Кондратенко В. О., Дубяга С. М., Свириденко Г. В., Гузь В. В. Ефективність логопедичних методів у роботі з дітьми з порушенням мовлення в умовах інклюзивної освіти. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. № 2(32). С. 1014–1029.

Дьоміна В.І.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ, АСИСТЕНТА І БАТЬКІВ У СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ДИТИНИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Інклюзивна освіта в сучасній школі спрямована на створення рівних можливостей для всіх дітей, незалежно від їхніх освітніх потреб. Вона ґрунтується на принципах гуманізму, толерантності, партнерства та взаємоповаги. Ефективне функціонування інклюзивного класу можливе лише за умови чіткої, скоординованої взаємодії між учителем, асистентом учителя та батьками дитини.

Учитель є центральною фігурою інклюзивного процесу, оскільки саме він організовує освітнє середовище, адаптує навчальний матеріал, визначає педагогічні стратегії, що відповідають можливостям кожної дитини.

Асистент учителя виконує функцію підтримки – допомагає у плануванні та реалізації адаптованих освітніх програм, супроводжує дитину під час навчання, сприяє розвитку її самостійності та впевненості.

Батьки виступають активними учасниками освітнього процесу, оскільки саме вони найкраще знають особливості своєї дитини, її потреби та ресурси, і можуть допомогти педагогічному колективу у визначенні оптимальних шляхів розвитку.

Науковці (А.Колупаєва, Т.Скрипник, О.Таранченко) підкреслюють, що взаємодія цих трьох сторін повинна мати партнерський характер, базуватися на відкритості, довірі, взаємній відповідальності та орієнтації на спільну мету –

благополуччя дитини.

Залежно від рівня залученості та розподілу функцій, можна виокремити кілька моделей взаємодії:

1. Модель «координації» – коли учитель є головним координатором, а асистент і батьки виконують рекомендації педагога. Ця модель характерна для початкового етапу впровадження інклюзії.

2. Модель «співпраці» – базується на колегіальному прийнятті рішень. Учитель і асистент спільно планують уроки, визначають стратегії підтримки дитини, а батьки долучаються до корекційно-розвивальної роботи вдома.

3. Модель «партнерства» – найвищий рівень взаємодії, що передбачає рівноправне залучення всіх сторін до процесу навчання та виховання. Вона ґрунтується на довірі, відкритому обміні інформацією, взаємній підтримці та спільній відповідальності за результати.

Важливим аспектом є ефективна комунікація між учасниками. Вона включає регулярні зустрічі, узгодження індивідуальної програми розвитку (ІПР), взаємне інформування про досягнення й труднощі дитини, участь у спільних заходах, спостереженнях, консультаціях.

В українській практиці дедалі більше поширюються командні підходи до супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Такі команди складаються не лише з учителя, асистента і батьків, а й залучають психолога, логопеда, дефектолога, соціального педагога. Проте саме вчитель, асистент і батьки становлять ядро цієї команди, від їхньої взаємодії залежить ефективність усієї системи підтримки.

Досвід країн Європейського Союзу свідчить, що партнерські моделі взаємодії базуються на принципі «дитини в центрі уваги». Такий підхід сприяє розвитку автономності дитини, її активної участі в освітньому процесі, а також підвищує рівень задоволеності всіх учасників навчання.

Важливо, щоб заклади освіти створювали умови для професійного зростання педагогів, забезпечували навчання з питань інклюзивних практик,

психологічної підтримки, командної роботи. Це дозволяє уникати конфліктів ролей, покращує розуміння функцій кожного учасника та формує позитивний мікроклімат у колективі.

Отже, ефективна система підтримки дитини в інклюзивному класі ґрунтується на чітко налагодженій взаємодії між учителем, асистентом і батьками. Найпродуктивнішою є модель партнерства, яка забезпечує єдність дій, взаємну довіру, відкритість і відповідальність за розвиток дитини. Упровадження таких моделей у педагогічну практику сприяє формуванню інклюзивної культури школи, утвердженню гуманістичних цінностей та розвитку освітнього середовища, у якому кожна дитина має шанс на успіх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скрипник Т.І. Моделі партнерської взаємодії у команді психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Інклюзивна освіта: теорія і практика. 2022. №3. С. 34–41.
2. Таранченко О.М. Асистент учителя в інклюзивному класі: організація роботи та взаємодія з учасниками освітнього процесу. К.: НУШ, 2020.
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive Education in Europe: Key Developments and Challenges. Brussels, 2021.
4. UNESCO. A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education. Paris: UNESCO, 2020.
5. Мельник І.М. Роль батьків у підтримці дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Педагогічний альманах. 2021. №49. С. 58–64.